

anlæg paa Sjællands Nordkyst og et Jernbaneanlæg derudtil ville koste, saa stiller Forholdet sig ikke saa uforholdsmæssig uheldig for at faae denne Tanke gennemført; men der er atter forskjellige Meninger, der her gjøre sig gjældende, idet Nogle have ment, at Frederiksfund skulde have et uafviseligt Krav paa en Jernbane, navnlig fordi dette Sted, — om jeg maa bruge et Udtryk, som vel kan forekomme Nogle noget plat —, saa at sige blev snydt ved det Nyholmsske Projekt. Jeg vil nu lade det staa ved sit Værd, om der høves et saadant Krav, men selv om der kom en Jernbane til Frederiksfund, vilde en Forlængelse af Banen til Halsnæs muligvis kunne medføre den Fordel, at vi fik en let Forbindelse med Sjælland. Jeg antager imidlertid, at denne Linie ingenlunde vilde være den heldigste. For det Første vilde Banen paa Sjælland komme til at gaa gennem et meget sandet og ufrugtbart Strøg nærved en Vandvei, Issefjorden, og en stor Indbø paa den anden Side. Det er derhos min Overbevisning, og der er flere Sagkyndige, der dele denne Mening, at et Havneanlæg paa Halsnæs just ikke har Betingelserne for at kunne blive det mest gunstige for Nordsjælland. Sagen er nemlig den, at noget Vest for det Sted, hvor Havnen muligvis kunde tænkes anlagt, have vi Sjællands Odde og Sjællands Rev, hvor Skibene ere udsatte for at gaa paa Grund ved nordlige og nordøstlige Storme. Derimod tror jeg, at Gilleleie eller et Punkt vesten for Gilleleie vilde være langt heldigere. For det Første har det vist sig ved Smaaforsøg, som af private Folk ere gjorte derude, at Tilslæmning ikke i nogen væsentlig Grad er at befrygte; heller ikke er der væsentlig Forskjel paa Vandstanden ved Høje og Lavvande; der skal vel bygges stærke Møller, men saa meget stærke behøve de dog ikke at være, da Vandet i Rattegat ikke har den stærke brydende Magt som Besterhavets Vand. Derjom der blev anlagt en Jernbane fra Hillerød Station gennem Gribskov til et Punkt paa Sjællands Nordkyst, vilde derved i alt Fald for det Første opnaas, hvad jeg har tilsigtet, at Statskrovene fik en bedre Maade at transportere deres Produkter paa, og selv om dette kun maatte være af ringe Betydning, saa er der noget Andet, der har langt større Betydning, det er den Verdi, Statsdomainerne ville faae ved et saadant Anlæg. Derfor vilde det efter min Mening være uklogt, om vi i en nær Fremtid vilde uden videre billige Salget af Domainegodsjet derude, saalænge Forholdene ere, som de nu ere. Sagen er nemlig den, at foruden Krovene ligger der meget store Løvmoser derude, og de blive nu ansete for at være saa godt som uden Verdi i alt

Fald af Folk, som anstille theoretiske Betragtninger, som vi saa ofte have hørt, og navnlig tage den Indtægt, der indkommer fra Domainerne, til Grundlag for deres Opfattelse. Disse Løvmoser vilde ved et saadant Baneanlæg faae en langt større Verdi. Paa andre Steder, hvor en Bane er bragt tilveie, have saadanne Moser faaet en Verdi af indtil 1000 Rd. pr. Tønde Land. Selv om det altsaa kunde være rigtigt i Tiden at afhænde Domainerne derude, vilde det under de nuværende Forhold ikke være rigtigt. Det er kun denne Anskuelse, jeg vilde gjøre gjældende for det høje Thing, som muligvis ikke er lokaliseret i Nordsjælland, hvor disse Domainer ligge. Jeg maa endnu sige til, at Staten har solgt Noget derude, nemlig den saakaldte Søborg So. Hvis det lykkes den nuværende Gier Grev Frijs-Frijsenborg at faae det store Udtøringsarbejde, som han har i Gang der, heldig udført, vil denne Eiendom faae en overordentlig stor Verdi, og det er en Selvsølge, at Værdien bliver omtrent fordoblet, hvis der kommer en Bane i Nærheden. Foruden at saaledes det Dpland, jeg nævnte, og som virkelig ikke er saa ubetydeligt, vilde faae en Bane, og Statskrovene opnaa en heldigere Beliggenhed baade for eventuelt Salg i Fremtiden og med Hensyn til Afsetningsforholdene, vilde tillige den store Tanke naas at faae en isfri Forbindelseslinie mellem Hovedstaden og Sjælland. Det, som det kunde koste at faae denne Forbindelse, vilde ikke løbe saa farlig op; i alt Fald kunde en saadan Plan nok realiseres for henimod 1 Million, maasse for 8 til 9 Hundrede tusinde Rigsdaler; men skulde den vestlige Linie vælges, som naturligvis Afskillige ville holde paa, saa tror jeg, at det vilde blive langt dyrere. Jeg antager iøvrigt, at medens det som sagt har havt nogen Vanskelighed at faae den omtalte Aktietegning i Gang hos Beboerne, vilde det være langt lettere at faae f. Ex. en Rentegaranti af dem. Dette er, hvad jeg kan have at sige om denne Sag. Jeg vil tillade mig at henstille til den høitærede Negjerling og da navnlig den høitærede Finantsminister og ligeledes til det ærede Thing at overveie disse Forhold, der ganske vist ikke ere saa ubetydelige ikke engang i nationaløkonomisk Henseende, som det muligvis kunde synes, naav man ser Sagen blot med et theoretisk Blik uden at være rigtig kjendt med de faktiske Forhold.

Tanber: Uden i Øvrigt at indlade mig paa det taltalende Perspektiv, som den sidste ærede Taler oprullede for os, skal jeg kun tillade mig at berigtige en af Forudsætningerne for hele